

Τα οφέλη της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας

Ορθοδοξία / Θρησκευτική Εκπαίδευση

Κωνσταντίνος Νικολαΐδης, Εκπαιδευτικός

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bitly.com/2bQmOSW>]

Με την εισαγωγή και χρήση των Νέων Τεχνολογιών στην Πρωτοβάθμια εκπαίδευση δίνεται η εξαιρετική ευκαιρία στο δάσκαλο να διαφοροποιήσει τη διδασκαλία του σε όλα τα γνωστικά αντικείμενα και φυσικά, μεταξύ αυτών, και στο μάθημα των Θρησκευτικών. Δεν θα μπορούσε να επιλέξει καταλληλότερη διδακτική μέθοδο, προκειμένου να επιτύχει τους διδακτικούς του στόχους, από την ομαδοσυνεργατική. Είναι η μέθοδος που προάγει την αυτενέργεια, τον αυθεντικό τρόπο σκέψης, τη γνώση, τα συναισθήματα καθώς και τη δράση των μαθητών. Προωθεί επίσης τη συνεργασία και τον εποικοδομητικό διάλογο, παρέχοντας ταυτόχρονα στους μαθητές - μέλη των ομάδων την ευκαιρία να εμπλακούν σε συζητήσεις, να διατυπώσουν ερωτήματα και απορίες και κυρίως να εργαστούν συλλογικά συνδυάζοντας τις γνώσεις και τις εμπειρίες τους[138]. Ο δάσκαλος, κατά τη διαδικασία οργάνωσης και υλοποίησης μιας ομαδοσυνεργατικής διδακτικής στρατηγικής, θα πρέπει να λαμβάνει σοβαρά υπόψη του τις

Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (Information and Communications Technologies), καθώς αποτελούν ένα από τα ισχυρότερα στοιχεία του σύγχρονου μαθησιακού περιβάλλοντος[139].

Η ραγδαία εξέλιξη και ένταξη της χρήσης των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία, δίνει τη δυνατότητα σε δάσκαλο και μαθητές να επεξεργαστούν «σενάρια διδασκαλίας και μάθησης» και «διαθεματικά σχέδια εργασίας», αξιοποιώντας τα πλεονεκτήματα της εργασίας σε ομάδες. Ιδιαίτερα στις σύγχρονες πολυπολιτισμικές τάξεις, με το να συμμετέχουν ισότιμα όλοι οι μαθητές (γηγενείς και αλλοδαποί) σε ομάδες των 3-5 ατόμων, αναπτύσσουν επικοινωνιακές και

«Η

ομαδοσυνεργατική διδασκαλία ωφελεί πολλαπλώς:

- δίνει την ευκαιρία σε όλους τους μαθητές να συμμετέχουν ενεργητικά,
- δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές να εκφράζουν ελεύθερα τη γνώμη τους στην ομάδα, ενώ μπορεί να δίσταζαν προηγουμένως μπροστά σε ολόκληρη την τάξη,
- δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές να μην είναι καθηλωμένοι στα θρανία τους,
- συμβάλλει στην ανάπτυξη των κοινωνικών σχέσεων των μαθητών,
- δίνει την ευκαιρία στον εκπαιδευτικό να αυτενεργεί,
- ενδυναμώνει το ενδιαφέρον των μαθητών για το συγκεκριμένο διδακτικό αντικείμενο,
- αυξάνει τη διάθεση και την ικανότητα των ομάδων να παρουσιάζουν τις

προσωπικές τους απόψεις και τα συμπεράσματά τους,

- οι μαθητές μαθαίνουν ο ένας από τον άλλο,
- οι μαθητές αναπτύσσουν κριτική σκέψη,
- βελτιώνεται ο προφορικός λόγος των μαθητών και εξοικειώνονται στη δημόσια παρουσίαση,
- οι διαφορετικές απόψεις στο εσωτερικό των ομάδων αποτελούν πηγή μάθησης,
- οι χαμηλού ακαδημαϊκού επιπέδου μαθητές δραστηριοποιούνται από τις απόψεις και τη δραστηριότητα των μαθητών που έχουν καλύτερη επίδοση,
- προάγεται η συνεργατική ικανότητα,
- εξασκεί τη δημοκρατική συμπεριφορά,
- εξασφαλίζει θετικές εμπειρίες από την κοινωνική ζωή,
- αυξάνει το σεβασμό των μαθητών για όλους τους συμμαθητές τους,
- συμβάλλει στην αποδοχή των μειονοτικών μαθητών,
- καλλιεργεί την πρωτοβουλία,
- συμβάλλει στην ανάπτυξη της θετικής αυτοαντίληψης,
- μειώνει το άγχος που έχουν οι μαθητές για το σχολείο,
- δραστηριοποιεί όλους τους μαθητές, ακόμη και τους συνεσταλμένους,
- μαθαίνει στους μαθητές το διάλογο και το σεβασμό των απόψεων των άλλων.

Αξίζει να σημειωθεί ότι ειδικά για τάξεις με διαφοροποιημένο πολιτισμικά μαθητικό πληθυσμό, η ομαδοσυνεργατική διδασκαλία μπορεί να διευκολύνει τη διαφοροποιημένη διδασκαλία και την εναρμόνιση πολλών και διαφορετικών αναγκών, επιπέδων και «γλωσσών», κάτι που η μετωπική διδασκαλία αδυνατεί να αντιμετωπίσει»[140].

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να επισημανθεί ότι κατά τη φάση του προγραμματισμού της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας, ο δάσκαλος θα πρέπει να αποφασίσει: τον αριθμό των μελών των ομάδων, τη συγκεκριμένη ενότητα και τους διδακτικούς στόχους που θα επεξεργαστούν οι ομάδες, τις αναμενόμενες μορφές κοινωνικής συμπεριφοράς των μαθητών κατά την ώρα της συνεργατικής εργασίας, τον τρόπο με τον οποίο θα γίνει ο καταμερισμός έργου και πώς θα γίνει η σύνθεση της ομαδικής εργασίας και ποια θα είναι τα κριτήρια και οι διαδικασίες της αξιολόγησης. Ας σημειωθεί ότι ο αριθμός των τεσσάρων μαθητών - ανά ομάδα - προσφέρεται καθώς δημιουργεί απλούστερο πλέγμα επικοινωνίας και μπορεί να ολοκληρωθεί η διαδικασία ομαδοσυνεργατικής επεξεργασίας σε μία ή δύο διδακτικές ώρες[141].

Όταν, λοιπόν, καλούνται οι μαθητές, κατά την επεξεργασία μιας διδακτικής ενότητας των Θρησκευτικών, να αντλήσουν και να αξιοποιήσουν πληροφορίες από το λογισμικό ή από τις διευθύνσεις του διαδικτύου που αυτό περιλαμβάνει, ουσιαστικά καλούνται να γίνουν «ενεργητικοί δομητές της γνώσης». Όλα τα παιδιά μέσα από μια σειρά δραστηριοτήτων που καλούνται να υλοποιήσουν σε

ομάδες αξιοποιούν και καταθέτουν τις καθημερινές προσωπικές τους εμπειρίες, προσεγγίζοντας βιωματικά τη γνώση. Διευκολύνεται έτσι και η διαπολιτισμική προσέγγιση της γνώσης, καθώς με τη δυνατότητα που δίνεται σε κάθε μαθητή να προσεγγίσει και να γνωρίσει με κατανοητό τρόπο τους διαφορετικούς πολιτισμούς των μειονοτήτων καλλιεργείται κλίμα αποδοχής και συνύπαρξης με το διαφορετικό[142].

(συνεχίζεται)

[138] Η. Μασσαγγούρας, *Η διαθεματικότητα στη σχολική τάξη*,(Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη, 2003), σελ.238.

[139] P. Dillenbourg, *Distributed cognition over humans and machines*. In S. Vosniadou, E. de Corte, R. Glaser, & H. Mandal (Eds). *International perspectives on the design of technology-supported learning environments*. NJ. Erlbaum Associates Inc., 166 - 180.

[140] Πρόγραμμα Σπουδών για τη διδασκαλία της Λογοτεχνίας στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση. Οδηγός για τον εκπαιδευτικό. «*ΝΕΟ ΣΧΟΛΕΙΟ (Σχολείο 21ου αιώνα) - Νέο πρόγραμμα σπουδών, στους Άξονες Προτεραιότητας 1,2,3, -Οριζόντια Πράξη*», με κωδικό MIS 295450 και ειδικότερα στο πλαίσιο του Υποέργου 1: «*Εκπόνηση Προγραμμάτων Σπουδών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και οδηγών για τον εκπαιδευτικό «Εργαλεία Διδακτικών Προσεγγίσεων*» με ευθύνη του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Αθήνα 2011, σσ. 82-83.

[141] Η. Μασσαγγούρα, *Στρατηγικές Διδασκαλίας*,(Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg, 1998), σσ. 508-518.

[142] Χρ. Βασιλόπουλου, όπ.π., σσ. 182-184.

<http://bitly.com/2cl4Bn6>